

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene **COMUNICAT DE PRESĂ nr. 137/13**

Luxemburg, 22 octombrie 2013

Hotărârea în cauzele conexate C-105/12, C-106/12 și C-107/12
Staat der Nederlanden/Essent NV, Essent Nederland BV, Eneco Holding
NV, Delta NV

Restricțiile privind libera circulație a capitalurilor referitoare la întreprinderi care își desfășoară activitatea pe piețele electricității și gazului natural pot fi conforme cu dreptul european

În acest context, obiectivele privind menținerea unei concurențe nedenaturate în vederea protecției consumatorilor și asigurarea securității aprovizionării cu energie constituie motive imperative de interes general

Conform Directivelor din 2003, dreptul Uniunii privind piața internă a energiei electrice și a gazului natural vizează în special asigurarea unei piețe deschise și transparente, a unui acces la rețea nediscriminatoriu și transparent pentru operatorul de rețea de distribuție, precum și a unei concurențe echitabile¹.

Potrivit unei reglementări recente a Regatului Țărilor de Jos, un investitor privat nu poate dobândi sau deține acțiuni sau participații în capitalul unui operator de rețele de distribuție de energie electrică și de gaz care își desfășoară activitatea pe teritoriul olandez („interdicția de privatizare”). În plus, sunt interzise legăturile de proprietate sau de control între, pe de o parte, societăți care fac parte dintr-un grup căruia îi aparține un asemenea operator și, pe de altă parte, societăți care fac parte dintr-un grup căruia îi aparține o întreprindere care produce, furnizează sau comercializează energie electrică sau gaz pe teritoriul olandez („interdicția de apartenență la grup”). În sfârșit, legislația națională interzice de asemenea îndeplinirea de către un asemenea operator și de către grupul din care acesta face parte a unor operațiuni sau activități care ar putea deservi interesul gestionării rețelei vizate.

La data adoptării acestei reglementări, Essent, Eneco și Delta erau întreprinderi integrate vertical, care își desfășurau activitatea atât în domeniul producerii, furnizării și/sau comercializării energiei electrice și/sau ale gazului pe teritoriul olandez, cât și în domeniul gestionării și exploatării rețelelor de distribuție de energie electrică sau de gaz pe același teritoriu.

În urma adoptării legislației naționale care a introdus interdicția de privatizare, de apartenență la grup și interdicția privind activitățile care pot deservi gestionarea rețelei, Essent NV a fost divizată, la 1 iulie 2009, în două societăți distincte, și anume, pe de o parte, Enexis Holding NV, al cărei obiect de activitate îl constituie gestionarea unei rețele de distribuție de gaz și de energie electrică pe teritoriul olandez și ale cărei acțiuni sunt deținute, în totalitate, de autorități, și, pe de altă parte, Essent NV, al cărei obiect de activitate este producția, furnizarea și comercializarea energiei electrice și a gazului. Această din urmă societate a fost cumpărată de filiala unui grup german specializat în sectorul energiei, RWE AG. Eneco Holding NV și Delta NV nu au fost divizate, ci și-au desemnat filialele Stedin Netbeheer BV și Delta Netwerkbedrijf BV drept operatorii rețelelor lor de distribuție pe același teritoriu.

În acest context, Essent, Eneco și Delta au sesizat instanțele naționale, susținând că legislația națională era incompatibilă cu libera circulație a capitalurilor. Hoge Raad der Nederlanden (Curtea

¹ Directiva 2003/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2003 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de abrogare a Directivei 96/92/CE (JO L 176, p. 37, Ediție specială 12/vol. 2, p. 61) și Directiva 2003/55/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2003 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 98/30/CE (JO L 176, p. 57, Ediție specială, 12/vol. 2, p. 80).

de Casație, Regatul Țărilor de Jos), sesizată ca instanță de ultim grad, a hotărât să adreseze întrebări preliminare cu privire la această chestiune Curții de Justiție.

Aceasta constată, mai întâi, că interdicția de privatizare – care înseamnă în special că niciun investitor privat nu poate dobândi acțiuni sau participații la capitalul unui operator de rețea de distribuție de energie electrică sau de gaz care își desfășoară activitatea pe teritoriul olandez – intră sub incidența articolului 345 TFUE, care exprimă principiul neutralității tratatelor în raport cu regimul proprietății în statele membre și potrivit căruia, în special, statele membre pot urmări în mod legitim obiectivul constând în stabilirea sau în menținerea unui regim de proprietate publică pentru anumite întreprinderi.

Totuși, articolul 345 TFUE nu are drept efect sustragerea regimurilor de proprietate existente în statele membre de sub incidența normelor fundamentale ale Tratatului FUE și anume, în special, a celor privind nediscriminarea, libertatea de stabilire și libera circulație a capitalurilor. Prin urmare, Curtea constată că, având în vedere efectele sale, interdicția de privatizare constituie un obstacol în calea liberei circulații a capitalurilor.

Cu toate acestea, motivele care stau la baza alegerii sistemului de proprietate reținut de legislația națională sunt factori care pot fi luați în considerare ca elemente care pot justifica restricții privind libera circulație a capitalurilor. Revine instanței de trimitere obligația de a efectua o asemenea analiză.

În ceea ce privește interdicția de apartenență la grup și interdicția privind activitățile care pot deservi gestionarea rețelei, Curtea constată că și acestea constituie obstacole în calea liberei circulații a capitalurilor care trebuie să fie justificate. În această privință, aceasta arată că obiectivele de combatere a subvențiilor încrucișate în sens extins, inclusiv schimbul de informații strategice, de asigurare a transparenței pe piețele energiei electrice și gazului și de prevenire a denaturărilor concurenței, care sunt invocate în întrebarea adresată de instanța de trimitere, urmăresc să asigure o concurență nedenaturată pe piețele producerii, furnizării și comercializării energiei electrice și gazului. Obiectivul de combatere a subvențiilor încrucișate vizează, în plus, garantarea unei investiții suficiente în rețelele de distribuție de energie electrică și de gaz.

Potrivit Curții, măsurile naționale în cauză urmăresc, așadar, obiective de interes general. Astfel, obiectivul unei concurențe nedenaturate este de asemenea urmărit prin Tratatul FUE, în vederea protejării, în final, a consumatorilor. Pe de altă parte, potrivit jurisprudenței constante a Curții, protecția consumatorilor constituie un motiv imperativ de interes general.

În continuare, Curtea arată că obiectivul de a garanta o investiție suficientă în rețelele de distribuție de energie electrică și de gaz urmărește să garanteze în special securitatea aprovizionării cu energie, obiectiv pe care Curtea l-a recunoscut de asemenea ca fiind un motiv imperativ de interes general.

În sfârșit, interdicția de apartenență la grup și interdicția privind activitățile care pot deservi gestionarea rețelei au fost introduse prin legea olandeză care ea însăși a modificat, în special, dispozițiile naționale care au fost adoptate pentru a transpune Directivele din 2003. Chiar dacă aceste interdicții nu sunt impuse de directivele menționate, Regatul Țărilor de Jos, prin introducerea acestor măsuri, a urmărit obiective vizate de respectivele directive.

Prin urmare, obiectivele evocate de instanța de trimitere pot justifica, în principiu, ca motive imperative de interes general, obstacolele în calea libertăților fundamentale constatate.

Curtea amintește însă că obstacolele în cauză trebuie să fie adecvate cu obiectivele urmărite și să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor vizate, aspect pe care trebuie să îl verifice instanța de trimitere.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza

conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Imagini de la ședința solemnă vor fi disponibile pe "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106